

SYBREN SYBRANDY EN PITER VAN TUINEN

Geldzucht en godsvrucht

BLOEMLEZING UIT DE BRIEVEN VAN RECTOR REINERUS NEUHIUSIUS (1608-1679)

Reinerus Neuhusius (1608-1679) studeerde in Franeker en werd daarna rector van de Latijnse school in Harlingen. In 1638 werd hij rector in Alkmaar, waar hij zijn school tot grote bloei bracht. De eraan verbonden kostschool trok leerlingen van heinde en ver: veel Friese adellijke families stuurden hun zonen er naar toe. Reinerus beschikte over een groot netwerk, zowel in Friesland als in Holland, en hechtte daaraan kennelijk veel waarde. Hij zorgde zelf voor de uitgave van achthonderd eigen brieven, en daarbij 121 van anderen, alle in het Latijn.

Uit deze grote verzameling zijn voor deze bloemlezing 28 brieven met zorg gekozen, onderverdeeld in de volgende categorieën: landelijke coryfeeën, hoogleraren van de Franeker universiteit, Friese notabelen, familieleden en leden van de Friese adel, de 'nomenclatura', zoals Reinerus ze zelf noemde. Als bijlagen bij de brieven werden soms verzen verzonden, gelegenheidsgedichten bij het verschijnen van een nieuw boek, of rouwverzen. Hiervan zijn een aantal ook gepubliceerd, met zowel de Latijnse tekst als een vertaling.

De brieven worden voorafgegaan door een uitvoerige biografische inleiding, een studie over Reinerus' werkwijze als correspondent, een alfabetische lijst van alle correspondenten, een bibliografie van het werk van Reinerus en een bibliografie van literatuur over hem. Tenslotte volgt een beschouwing over Reinerus' bibliotheek, waarvan de auctiecatalogus bewaard is gebleven.

SYBREN SYBRANDY, eertijds verbonden aan de Universiteitsbibliotheek van de Rijksuniversiteit Groningen, is classicus en lid van de Fryske Akademy.

PITER VAN TUINEN, oud-rector van het Christelijk Gymnasium te Utrecht, is classicus en expert op het gebied van Latijnse scholen in Friesland.

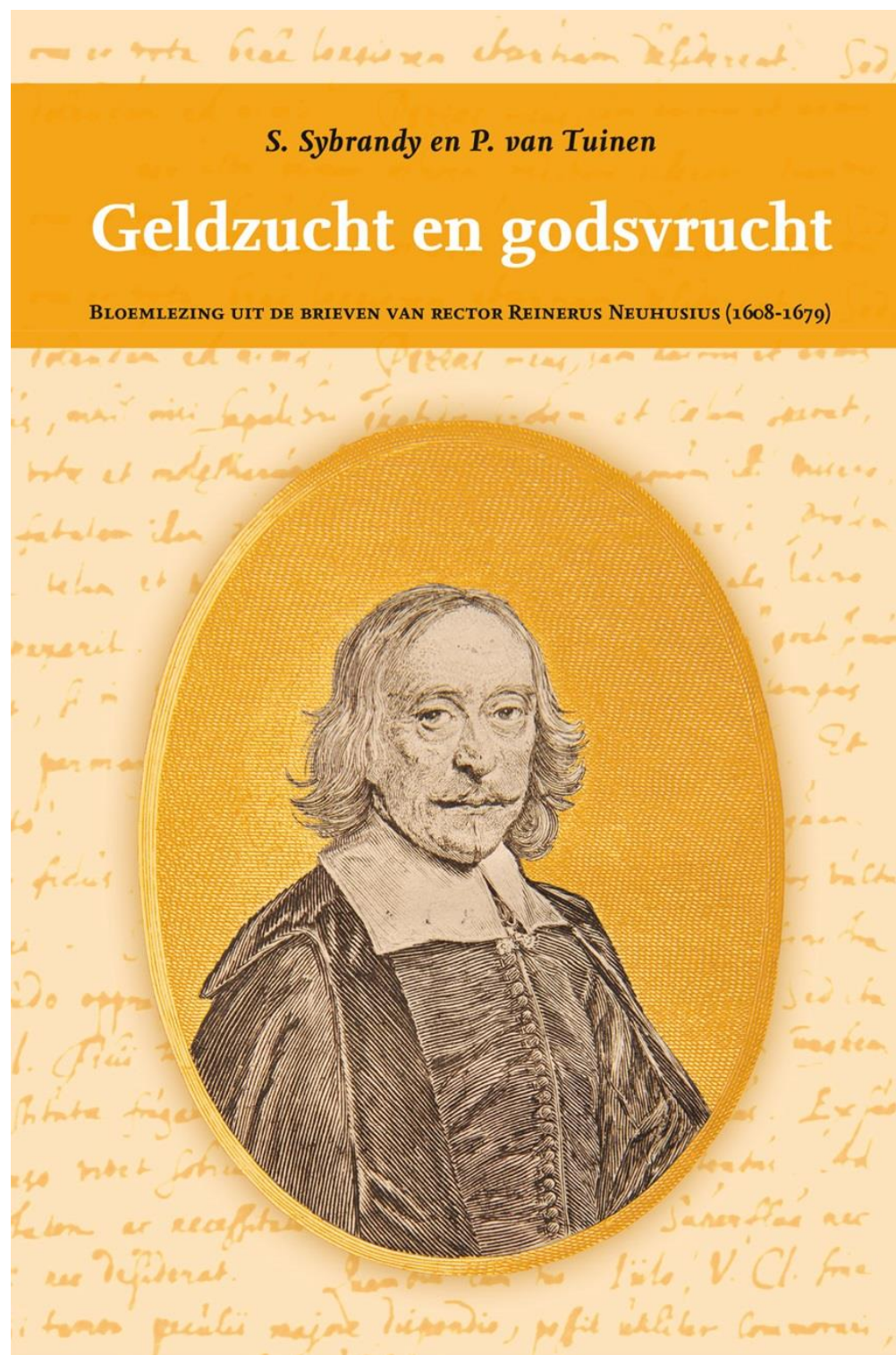
ingenaaid / ca. 200 pagina's / zwartwit

15,5 x 23 cm / € 19,50 / NUR 616 /

ISBN 978-90-6273-895-3 / Opmaak Jan Tiemersma

Verschijning begin december

Te koop bij de Afûkwinkel, via www.afuk.nl en op het Fryske Filologekongres.

SYMPOSIUM EN BOEKPRESENTATIE

Reinerus Neuhusius: symposium en boekpresentatie

IN HET KADER VAN HET 20STE FRYSKE FILOLOGEKONGRES

VRIJDAG 12 DECEMBER 2014, 15.00 – 17.00 UUR

GRAND CAFÉ-RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, LEEUWARDEN

PROGRAMMA

15.00 uur Opening voorzitter **WIEBE BERGSMA** (FA)

15.10 uur **HANS BOTS** (em. hoogleraar Radboud Universiteit): *Latijnse scholen: een summier overzicht van de geschiedenis van dit instituut*

In kort bestek zal de geschiedenis van de Latijnse school in vroeger eeuwen worden geschetst, met aandacht voor de aard en het niveau van dit type onderwijs. In deze voordracht zal met name aandacht worden geschonken aan de wetenschappelijke en maatschappelijke functie van dit instituut: enerzijds bereidden de Latijnse scholen de leerlingen voor op het universitaire onderwijs, anderzijds vormde deze scholing ook een belangrijke voorwaarde om tot de sociale elite van een stad of gewest te gaan behoren.

15.40 uur **DJOEKE VAN NETTEN** (Universiteit van Amsterdam): *Brekegeest, Balck en Janssonius: de productie van een boek in de Gouden Eeuw*

Reinerus Neuhusius doceerde en correspondeerde – maar hoe bereikte zijn werk meer mensen dan alleen zij die direct aangesproken en aangeschreven werden? Daarvoor moest hij publiceren. Een boek in de zeventiende eeuw was er niet zomaar, daar waren intermediairs voor nodig in de vorm van uitgevers, drukkers, correctoren en boekverkopers. Deze lezing gaat over hoe een auteur een uitgever vond (of andersom?) en hoe een tekst een boek werd.

16.00 uur **PITER VAN TUINEN** (Harlingen): *Lieuwe, Klaas en Ulrik: Friese jongens op de Latijnse school*

Aan de hand van een analyse van de vijftien belangrijkste Friese schoolwetten uit de zeventiende eeuw wordt een poging gewaagd het wel en wee van de scholieren te reconstrueren. Die schoolwetten bepaalden de context waarbinnen de jonge latinisten op school functioneerden en het onderwijs al dan niet genoten. Alvorens het perspectief van de leerling te kiezen, zal eerst in een korte *tour d'horizon* de ontwikkeling geschetst worden van de Friese Latijnse scholen tussen 1588 en 1699.

16.20 uur **SYBREN SYBRANDY** (Groningen): *Neolatijnse dichters in Friesland in de zeventiende eeuw*

Vergeleken met de Nederlandstalige en Friestalige literaire productie in Friesland is de Neolatijnse literaire productie heel behoorlijk. Zoals Reinerus Neuhusius waren er een tiental literatoren in Friesland, die niet alleen gelegenheidsgedichten schreven, maar ook hun werk bundelden en publiceerden. Het waren auteurs met een universitaire achtergrond, vooral werkzaam in bestuur en (hoger) onderwijs. De vraag is wie het waren en hoe ze hun werk konden publiceren.

16.40 uur Aanbieding van boek aan **WILLEM FRIJHOFF** (EUR)

16.50 uur Sluiting Filologencongres **HANNO BRAND** (directeur-bestuurder FA)

17.00 uur Hapje en drankje

Aanmelding voor symposium en boekpresentatie kan via: baly@fryske-akademy.nl, of tel. (058) 213 14 14. De toegang is gratis en fergees.

De auteurs Sybrandy en Van Tuinen aan het werk in de bestuurskamer van de Fryske Akademy

